

FORRÁSOK

A Borszékért Alapítvány és a Borszéki Polgármesteri Hivatal közérdekű lapja

XXV. évfolyam 10. szám, 2021. Október

MEZÍTÁBAS ÖSVÉNY ÉPÜL
A TÜNDEKERTBEN

2.

MÁR IGÉNYELHETŐ A FÜTÉSPÓTLÉK

3.

ÚJABB KORLÁTOZÓ INTÉZKEDÉSEK
LÉPTEK ÉRVÉNYBE OKTÓBER 25-TŐL

8.

BEMUTATTÁK BORSZÉK MOBILITÁSI ÉS FEJLESZTÉSI TERVÉT

További fejlesztések helyszíne lesz a sípálya és környéke / fotó: statiuneaborsec.ro

Parkolóépítések és a tömegközlekedés fejlesztése lenne az egyik irányzata a következő évek fejlesztéseinek Borszéken - derült ki azon a lakossági konzultáción, amit október 5-én tartottak a borszéki városházán. A fórumon településünk új fenntartható mobilitási tervét és az általános fejlesztési tervet mutatták be.

„Olyan dokumentumok ezek, amelyek a következő évek fejlesztéseinek alapjait képezik” - emelte ki a találkozó elején Mik József polgármester. Mint az előljáró kifejtette, az Európai Bizottság által Románia számára jóváhagyott helyreállítási terv során (PNRR) legkevesebb 2,8 millió lej juthat Borszéknek, ebből pedig számos olyan projekt kivitelezhető, amely jelentősen javítja a városi mobilitást. A polgármester szerint a legégetőbb problémák közé tartozik a városban a parkolási lehetőségek biztosítása, illetve a helyi tömegközlekedés, ezekre is

kínálnak konkrét megoldásokat az említett tervek.

A bukaresti TTL Planning Kft. mérnökei kutatásuk során a helyi mobilitás jelenlegi állapotát vizsgálták, ugyanakkor kérdőíves felmérést is végeztek a lakosság körében ezzel kapcsolatban. Ennek során kiderült, hogy a válaszadók 90 százaléka rendelkezik legalább egy gépkocsival, a napi belvárosi közlekedés mintegy kétharmada pedig járművel történik. Az is kiténik az elemzésből, hogy a Dózsa György utca és a Maroshévízi út a legzsúfoltabbak közlekedés szempontjából.

A szakemberek beruházási listát is összeállítottak, amelyek kivitelezése jelentősen elősegítené a mobilitási jellemzők megváltoztatását. Mik József polgármester ezzel kapcsolatban elmondta, több száz parkolóhely kialakítására van kilátás a következő időszakban. A város maroshévízi bejáratánál található üzemanyag-töltő állomással szemben levő közterületen alakítanának ki egy több tucatnyi gépkocsit befogadó parkolót, amely hosszútávú megállóként is szolgálhat majd a turisták számára.

(folytatás az 1. oldalról)

Utóbbiak tömegközlekedéssel jutnának el a fürdőtelepülésre, ennek a kialakítása is a következő évek fejlesztései közé tartozik. A sípályánál is 200 férőhelyes parkoló van elképzelve, hasonló létesítmény lesz kialakítva a wellness-központ közelében. A város tömbházai között is parkolók lesznek a garázsok helyett, illetve felmerült egy fém szerkezetből készülő emeletes parkoló az ötlete is. Tervben van ugyanakkor legkevesebb két elektromos töltőállomás megépítése gépkocsik számára, illetve elektromos bicikli és roller bérlési lehetőségét is megteremtené az önkormányzat.

A fórum második felében a város fejlesztési tervét is ismertette Mik József polgármester. Hangsúlyozta, ennek összeállítására már nem vontak be külső szakembereket, a városháza munkatársai dolgozták ki azt. Az előjáró

kiemelte, aggasztóak a város demográfiai adatai, hiszen a lakosság folyamatosan csökkent az elmúlt húsz évben. Ehhez párosul a nagyon alacsony születési arány. Szintén aggasztónak nevezte a tanügyben uralkodó állapotokat: például négy év alatt felére csökkent az óvodások száma, az iskolai létszám is folyamatosan csökken. Meglátása szerint kormány szinten is a fejlesztéseket olyan irányba kellene terelni, amelyek ezeket a problémákat orvosolják. Szintén problémaként nevezte az előjáró a magántőke hiányát a településen. Mint kiderült, kérdőívezés formájában a lakosság véleményét is kikérték a terv összeállítása során. Ebből kiderült, a város erősségének a borvízforrásokat, a sí- és nyári borbélyt tartják a borszékiek, gyengeségként említették a legtöbbben a romos épületeket, a köztisztaságot és a vendéglátó egysé-

gek hiányát. Az előjáró kiemelte, három nagy irányt szabtak meg a következő évek fejlesztésének tekintetében: a turizmusfejlesztés, a helyi gazdaság fejlesztése, az életminőség javítása. A megvalósítandó projektek is ezt az irányt fogják tartani. A konkrét fejlesztési tervek a későbbiekben még visszatérünk.

„Úgy a mobilitási terv, mind a fejlesztési stratégia alapidokumentumok, amelyek nélkül nem lehetne uniós forrásokat lehívni a következő időszakban. Célunk a legtöbbet kihozni a PNRR és a Regionális Operatív Program nyújtotta lehetőségekből” – nyomatékosított a fórumon Mik József polgármester.

A szóban forgó két stratégiát részleteiben az önkormányzat honlapján (Borszékvaros.ro) lehet tanulmányozni román nyelven.

Rédai Botond

MEZÍTÁBAS ÖSVÉNY ÉPÜLT A TÜNDÉRKERTBEN

Kalákázó csapat / fotó: Móga Attila

2021. tavaszán a Borszékért Alapítvány egy mezítlábas ösvény elkészítéséhez kért vissza nem térítendő támogatást egy, a Hargita Megye Tanácsa által felajánlott lehetőséggel élve. A pályázat pozitív elbírálásban részesült, a megyei önkormányzat 2500 lejrel támogatta az elképzelést. Az önrész előteremtésével és a Borszéki Polgármesteri Hivatal által felajánlott további támogatás révén a munkálatok is hamarosan elkezdődtek.

A Tündérkertben, a Lábáztatóhoz vezető ösvény szomszédságában kialakított mezítlábas ösvényt turistacsalogatónak szánjuk. Hiszen egyrészt gazdagítja városunk látványosságainak tárházát, másrészt egy egyszerű, de nagyszerű alternatív terápiás módszerről van szó: csak le kell vetni a cipőt, zoknit, és végig kell sétálni rajta. A különböző tapintású, felületű anyagok (homok, fenyőtoboz, folyami kavics, moha, fa stb.) váltakozása

valóságos masszázsként hat a mezítlábas talpra, stimulálja a reflexpontokat, jótékonyan hat a vérkeringésre, az idegrendszerre, gyerekek esetében pedig kimondottan javasolt a lúdtalp kialakulásának megelőzésére, az egyensúlyérzék és testtartás javítására. Önmagában vagy lábfürdőzéssel kiegészítve a mezítlábas séta a Sebastian Kneipp német természetgyógyász által kifejlesztett gyógyászati módszer részét képezi.

Az ösvény kialakítása önerőből, kétnapos kaláká formájában történt. Itt szeretnénk megköszönni Cotrigășanu Cristinának és Fazakas Emesének a létesítmény kigondolását, megtervezését, és kivitelezését. Szintén köszönet illeti a kalákában résztvevőket, név szerint: Cotrigășanu Cristina, Fazakas Emese, Fazakas Pădurean Ábel, Puskás Attila, Bilț Ibolya, Rutter Ilinca, Bajkó Gyula, Bajkó Ildikó, Mosneag Ana-Mária, Mosneag Gellért, Borsos Eszter, Borsos Orsolya, Fazakas Lajos, Szabó Franciska, Szabó Levente, Szabó Tünde, Zsigmond-Kolbert Beáta, Zsigmond Botond, György Krisztina, Gioadă Ramona, Móga Attila, Móga Nándor, Móga Renáta, Móga Ede-Magor, valamint az önkormányzat alkalmazottai.

CONSILIUL JUDEȚEAN HARGHITA
HARGITA MEGYE TANÁCSA

Rédai Botond

MÁR IGÉNYELHETŐ A FÜTÉSPÓTLÉK

Miután évekig csak a legalacsonyabb jövedelműek részesülhettek fűtéstámogatásban, az energiaárak elszabadulása miatt a törvényhozók megemelték a jövedelem felső határát, aminek következtében idén télen az eddignél több háztartás kaphat fűtéspótlékot, ha gázzal, villannyal, tűzifával vagy más energiahordozóval melegíti a lakást.

Az új szabályozás szerint idén azok a családok folyamodhatnak a pótlékért, amelyek esetében az egy főre eső havi jövedelem nem haladja meg az 1386 lejt, ez az összeg az egyedülálló személyek esetében havi 2053 lej. Borszáron az érintettek már benyújthatják igénylési iratcsomójukat a városháza szociális irodájában. Az önkormányzat ugyanakkor felhívja a figyelmet, hogy idén a támogatás odaítéléséhez szükséges dokumentumok is megváltoztak, a formanyomtatványt a szociális igazgatóság székhelyén találják, de információkat kérhetnek a 0266 337 001-as

Képünk illusztráció / fotó: Móga Attila

telefonszámon. A szükséges dokumentumok listáját a város honlapján tanulmányozhatják, román nyelven.

Fontos tudni, hogy a fűtéstámogatás legkésőbb öt hónapra – november 1. és március 31. – közötti időszakra igényelhető. Ahhoz, hogy a teljes öt hónapos időszakra ítélik oda a támogatást, a kérvényeket legkésőbb november 20-ig szükséges benyújtani. Azok, akik november 21-e után viszik be az iratcsomókat, csak a december és március közötti időszakra kaphatnak támogatást.

Ha a támogatási időszakban a segélyezett család valamelyik tagjának változik a jövedelme, azt öt napon belül jelenteni kell a polgármesteri hivatalnak. Az önkormányzat ugyanakkor szociális ankétot is végez a jogosultak körében, és ha bebizonyosodik, hogy hamis adatok alapján igényelték a támogatást, az összeget visszafizettetik.

Rédai Botond

LÉLEKMELEGÍTŐ

A HARMADIK TERÁPIÁS LEHETŐSÉG:

A TISZTELET - SZERETET GÁTLÁSÁNAK HELYREÁLLÍTÁSA

A harmadik terápiás lehetőség a félelmeink legyőzésére az evangéliumi pasztorál-pszichológia szerint a tisztelet - szeretet gátlásának a helyreállítása életünkben.

Jézus a szeretet parancsolatait hagyta ránk. „Szeresd Uradat, Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből és teljes elmédből.” Ez a legnagyobb, az első parancs. A második hasonló hozzá: „Szeresd felebarátodat, mint saját magadat” - ez a nagy parancsolat. (Mt. 22,37-39)

Nem csak a mai ember, de a mai egyház krízise is az istenfélelem krízise, azaz az Istentől való félelem elvesztése. Napjainkban igen aktuális a szeretet és a tisztelet kérdésének áttekintése. Megvizsgálhatjuk ezt az emberi vonatkozásokra nézve, hogy például tiszteli-e a szülőt a gyermek, a gyermeket a szülő, az idős embert a fiatal, a férfit a nő stb. De talán fontosabb elgondolkodni azon, hogy Istent féljük – azaz tiszteljük-e? Vagy szeretjük-e egyáltalán? Azt mondja Isten Igéje: „Ha valaki azt állítja, hogy: „Szeretem az Istent”, de testvérét gyűlöli, az hazug. Mert aki nem szereti testvérét, akit lát, nem szeretheti az Istent sem, akit nem lát.” (1Jn 4,20), és ebben a megállapításban az első kérdésre is ott van a válasz. Hogyan tisztelheti az ember Istent, ha felebarátját sem tiszteli? Tudjuk, hogy a

tisztelet és a szeretet szorosan összetartozik. Hiába érzünk szeretetet valaki iránt, ha nem tiszteljük emberségében, az már akkor nem is nevezhető szeretetnek. Jézus ebben is példát mutatott nekünk azzal, ahogy ő tudta tisztelni az Isten képmására teremtet embert a halászhálóban, a vámszedőben, a bűnös asszonyban. Akkor tudunk valakit igazán szeretni, ha készek vagyunk tisztelni is őt.

Csak az alázatos szívű ember képes félni Istent és tisztelni a másik embert. Jézustól tanulhatjuk meg ezt is. „Tanuljatok tőlem, mert szelíd vagyok és alázatos szívű,” – bátorít minket, ígéretet is fűzve a biztatáshoz: „s megtaláljátok lelketek nyugalmaát”.

Féld az Urat – tiszteld atyádat és anyádat! Vissza kell kerülnünk az Isten által felállított korlátok közé. Isten azt várja az övéitől, hogy tiszteljük és szeressük az Istent és embertársait. Akit valóban szeretünk, azt féljük, és tiszteljük. Nem akarjuk őt kisajátítani, nem törekszünk arra, hogy fölébe nőjünk, és nem azért szeretjük, hogy teljesítse kívánságainkat és vágyainkat.

A ma emberének a szeretet valamennyire még értéket képvisel, de a tisztelet egyre jobban kezd kikopni életéből, vagyis szeretni még csak megpróbálunk valahogy, de vajon tiszteljük is, akit szeretünk?

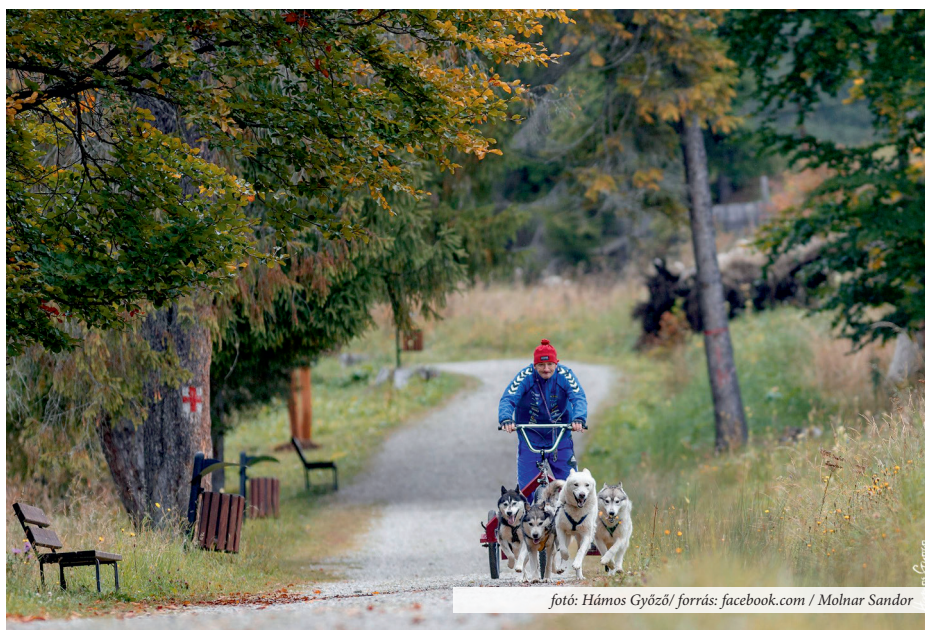
Az 1Jn. 4,18 kijelenti „a szeretetben nincs

félelem”, mert ha a te szeretettedben fellelhető, az szolgai félelemre vonatkozik. Az istenfélelem tökéletes példáját maga az Úr Jézus adta, amikor halálfélelmét a mennyei Atya iránti fiúi szeretet istenfélelmével győzte le.

A hitetlen ember magabiztossága egy olyan fajta félelemnélküliség is, amit nem tanácsol a Biblia. Jézus példázatai között tanít egy hamis bíróról, aki azt mondja magáról: Igaz, Istentől nem félek, embertől nem tartok... (Lk. 18,4). Napjainkban is találkozunk ezzel a szemlélettel, hogy valaki azt mondja magáról, én vagyok én, mindenki úgy fogadjon el, ahogy vagyok és természetesen mindenki hozzám igazodjon. Ma elég népszerű ez az egyébként üres magabiztosság. Ez a modern és sokakat megtévesztő viszonyulás a divatos önbizalom, aminek semmiképpen nincs jó gyümölcse, amiből természetesen nem fakadhat sem türelem, sem jóság, sem pedig erkölcsi tartás, csak a mások lebecsülése és kritizálása. Istent nem félek, embert nem tisztelek – ezek a dolgok tényleg összetartoznak egymással. A szeretetben nincs félelem, és aki nem tud élete és tettei miatt szolgai félelem nélkül megállni az Úr előtt, annak vissza kell találnia Jézus Krisztushoz, az élő Megváltóhoz, hogy átélje, vagy újra élje: „Ne félj, mert megváltottalak, neveden szólítottalak, enyém vagy!”

A pap

KUTYAFOGATHAJTÓ VERSENY 2021

fotó: Hámos Győző/ forrás: facebook.com / Molnar Sandor

A Molnár Sportegylet az idén is (szep-tember 25-26.) megszervezte a hagyományos kutyafogathajtó versenyt. Ez alkalommal is sok versenyző érkezett Balánbányáról, Bukarestből, Gyergyószentmiklósról, Kolozsvárról, Marosvásárhelyről, Medgyesről, Salamásról és Borszékről. A helyszín a csodálatos Tündérbert volt, ahol népes közönség kíséretében zajlottak a verseny-számok. A hagyományos szánhúzó kutyák: szibériai husky, malamut és szamojéd, volt labrador, belga juhász és karéliei medvekutya

is. Öröndetes dolog látni a felnövekvő után-pótlást, hisz 6 és 8 éves gyerekek is rajthoz álltak.

A kétnapos verseny futamainak idejét összesítették és így született meg a végső sorrend kategóriánként. A C1-kategóriában (4 szibériai husky) a salamási Marc Gabriel volt a leggyorsabb. Öt követte Molnár Sándor. A C2-es kategória (4 kutya, malamut és szamojéd) mindhárom dobogós hely a balánbányaiaknak jutott, élen Nagy Radu-val. A D1 kategória (2 huskyval) győztesei

György Ágnes Gyergyószentmiklósról és Marc Gabriel Molnár Bernadett a 2. helyen végzett. A kerékpáros kutyahajtó kategória (bike) győztesei a 13 éves Neag Ramona Marosvásárhelyről labrador kutyájával és Basarab Laura Balánbányáról szamojéd kutyával. Belga juhással első lett Oroian Liviu Marosvásárhelyről, és a 11 éves Rusu Alex malamutmal Kolozsvárról, valamint a 12 éves Mărgărit Matei Bukarestből. Újdonság (legál-bbis Borszéken) a Canicross, kutyával szaladás próbája, ahol heten indultak különböző korcsoportokban. A hölgyek első helyezését a borszéki Cristina Cotrigăsanu nyerte, aki karéliei medvekuttyájával tette meg a távot. A belga juhással szaladó Oroian Liviu szintén első lett. Külön kiemeljük és megdicsérik a 6 éves Molnár Milánt, a 8 éves kolozsvári Rusu Stefan, a 11 éves kolozsvári Rusu Alexet és a 14 éves gyergyószentmiklósi György Krisztiánt, akik sikeresen lefutották kutyáikkal a kijelölt távot.

A rendezvény támogatói a Polgármesteri Hivatal, a Romaqua Group Rt. a Panfer-anto Kft, a „La doi pași” üzlet, az Off Road Terepjáró Klub, a Turisztikai iroda és a Hegyi csendőrök. Külön köszönet Dănuț Bordan-ciucnak, aki a verseny technikai lebonyolítását végezte és az eredményeket megosztotta az olvasókkal.

Farkas Aladár

NEVELJÜNK EGYÜTT

GYEREKEK A HATALMON

David Eberhard svéd pszichiáter Gyerekek a hatalmon címmel írt könyvet a gyerekekrevelési módszerekről, melyek szinte alig alkalmaznak büntetést és megszorításokat. A szakember elmondása szerint a jelenség nem csak hazájában általános, sokkal inkább európai léptékű. A ma divatos felfogás szerint, minden szülőnek igyekeznie kell gyermeke legjobb barátjának lenni, ebbe a képbe pedig nehezen fér bele a tiltás és a fegyelmezés. Eberhard szerint, ma a társadalom szemében azok a jó szülők, akik felhagynak a felnőtthez méltó, érett viselkedéssel, ehelyett megpróbálnak azonosulni a tinédzserek sokszor felelőtlen életfelfogásával. Szerinte ez a folyamat az oka az egyre szaporodó iskolai incidenseknek. A szerző korábban így nyilatkozott a problémáról:

„Az ilyen, egészségtelenül engedékeny közegben eltöltött gyermekkort a legtöbb esetben egy csalódott felnőttkor követi. A szülőknél tudatosítani kell, hogy ha egy gyereknek nemet mondunk, azzal nem bántjuk őt, sőt! A jelenkor fiataljai 20 éves koruk körül már kiégettséget, csalódottságot, és életuntságot produkálnak, mely szélsőséges esetben öngyilkossághoz is vezethet, főleg a 15 és 25 év közötti lányok esetében. [...] Ha egy gyereknek azt mondod, hogy „nem”, még nem egyenlő azzal, mintha megütnéd. A gyereknek ismernie kell korlátait, tudnia kell, hogy mi az, hogy elutasítás és ellenállás” – mondja a svéd lélekgyógyász.

A szülői engedékenységek egy olyan társadalmat hozott létre, amelyből hiányzik az empátia, a figyelmesség és mások tiszte-

lete. Céltalan, követelőző, mindent magának akaró, de jólétéért tenni képtelen felnőttek lesznek majd ezekből a gyerekekből. Napjainkban nem létezik már a következetesség és a felelősségvállalás, minden állandóan változik, saját magunkkal sem vagyunk következetesek, nemhogy a gyerekeinkkel, éppen ezért nőnek a fejünk.

A szülők úgy csinálnak, mintha a gyerekkel a legjobb haverok kellene legyenek, éppen ezért pillanatok alatt a gyerek a fejükre nő. A liberális gyerekekrevelés következtében pedig olyan súlyos társadalmi problémák is kialakulhatnak, mint például a gyermekkori depresszió, kábítószer-használat, az öngyilkosságok számának megnövekedése.

K.J.

MEGEMLÉKEZTÜNK AZ ARADI VÉRTANÚKRÓL

2021. október 6-án közösségünk újfent fejet hajtott a 13 aradi mártír emléke előtt.

A színvonalas ünnepi műsort - melyet a Zimmethausen Szaklíceum diákjai Moga Renáta vezetésével adtak elő a Művelődési Ház nagytermében - koszorúzás előzte meg az alsóborszéki Kossuth-kopjafánál. A városvezetés részéről a koszorút Albuj István alpolgármester, az RMDSZ borszéki szervezete részéről pedig György László elnök helyezte el.

Említésre méltó a borszéki gyermekek teljesítménye a műsoron. Megjelenésük, előadásuk maximális hozzáállásról tanúskodik.

Köszönet érte.

Moga Attila

KÖNYVSAROK

SZŐCS KATALIN KÖNYVEIRŐL

A Források augusztusi számában bemutatott Szócs Katalin őszi kapcsolatos könyvét (Ősz, Nyugat és a Föld). A szerző minden évszakot alaposan körüljár néprajzi és mitológiai szempontból. Kutatja „az égtájakhoz és évszakokhoz kapcsolódó természeti erőket, amelyek nagy hatással vannak a földi életre, beleértve az embert is”.

A tavaszt bemutató kötete „Tavaszi szél. Kikelet” első fejezete a tavaszi zöld és a lélekkel kapcsolatait taglalja. A tavasz a megújulás évszaka, ekkor indul a növekedés, a fejlődés. Ezt segíti az egyre erősödő fény, általa kizöldül a természet. Mi is a legnagyobb megújuló erő (erőket) a tavaszi időben kapjuk. A tavaszi hónapokban a szellem megnövekszik. Tavasszal van a lélek ünnepe, a pünkösdi is. A 2. fejezetben a tavaszvárás és a hozzá tartozó tavaszi ünnepeket tárgyalja. Kiemelten foglalkozik a húsvétal,

a barkával, a tojással „mint az eredetnek és az emberek lelkének kifejezőjével”. A többi fejezetben a tavasz művészi ábrázolását mutatja be különböző művészeti alkotásokon: festmények, szobrok, templomajtok, ablakok, kazettás mennyezetek stb. színes illusztrációk a Székelyföldről, Erdélyből és Magyarországról.

„Nyári fény. Délibáb” a címe a nyári ünnepeket, szokásokat bemutató kötetnek. Ekkor van a legnagyobb fényerő. A tüzelem kapcsolódik a nyári időhöz. A nyárnak a déli irány a megfelelője. Ennek ábrázolása több helyen megfigyelhető: a kolozsvári Szent Mihály templomon, Szászhermányban stb. A nyár a nagy szabadtéri ünnepek ideje. „A Sárlos Boldogasszony előtti és utáni nyolcadban zajlanak a helyi versenyek”. Külön fejezetben tárgyalja Szent László legendáit és bemutat néhány templomi freskót, oltárképet, kazettás mennyezetet, szentháromságot, illetve Szent László szobrokat (Gelence, Szatmár). Ebben a kötetben is rengeteg színes fotó található.

Mindkét kötetben visszamegy a hunmagyar regevilágba és párhuzamot von más, régi népek: mezopotámiaiak, hinduk, egyiptomi, indián stb. kultúrájával. Rengeteg szakrális vonatkozású megközelítés található mindkét kötetben. Gazdag irodalom (bibliográfia) található minden fejezet végén. Igazi néprajzi, filozofikus eszmefuttatás. A szerző tagja a Kriza János Néprajzi Társaságnak, ami kiérezhető mindkét kötetből, hiszen végig vezet az év nagy évköri ünnepeken, bemutatja annak szimboliztikáját. Érdekes olvasmány. Ajánlom az érdeklődőknek.

Farkas Aladár

SANYI MEDVE

Az erdőben Sanyi medve
búslakodva pipázgat.
Bánata nagy, mert a tél
ajtájában kopogtat.
Nincs finom méz kamrájában,
csak üres polcok, semmi más.
Meleg sincsen barlangjában,
hogy jöhet így az alvás?
Benézeget a városba,
de nem látja már nagy hasznát.
Nem talál már semmit ott sem, s
uccu! szedi a talpát.
Szomorú lett hát Sándor,
mert mindjárt itt a hideg tél.
Az erdőben nem jár senki,
csak a kemény, fagyos szél.
Mókus Peti kiskamráját
telerakta mindennel,
egész nyáron dolgoztatott, s
gyűjtögetett örömmel.
De a maci sétálgatott,
várost nézett untalan,
ahelyett, hogy dolgozgasson,
s étel legyen az odúban.
Azonban már késő bánat, mit tehet
most a maci?
Korgó gyomrod, üres kamrád, pórul
jártál te, Sanyi.

Puskás Babuci

SZOMSZÉDOLÁS

fotó: Kolbert Tünde

Maradjunk még Szatmár megyében! Nagykárolytól alig pár kilométerre található az a kis Ér-melléki település, ahol a XX. századi magyar irodalom egyik legnagyobb költőjének bölcsője ringott, Érmindszent. Ma Adyfalva. Poros, kiégett tájon haladtunk, az Ér valóban csak egy kis erecske, inkább lustán kanyargó keskeny pocsolya. Erdőkhöz, zöldhöz szokott szemünknek nagyon unalmas, kietlen a táj. Igaz, az is látszott, hogy az ottaniak nem kell mindenért az élelmiszerüzletbe szaladjanak. „Az én kedves kis falumban”, egy zsúpfedeles, döngölt agyagpadlós házban, hétszilvafás „bús, bocskoros” nemesi felmenőkkel büszkélkedő családban született Ady Endre. A szülői ház és a később épült kúria (ez utóbbi ad helyet az emlékmúzeumnak) zárandokhely. Innen, az Értől, indult Ady Endre, és eljutott az Óceánig. Röögös, keserves úton, felbecsülhetetlen értéket hagyva örökölni. Ide tért vissza mindegyre megpihenni, megnyugodni, megmerítkezni az Ő

kedves kis faluja csendjében, az Édes szeretetében.

„Szigorú szeme meg se rebben,/Falu még nem várt kegyesebben/Városi bújdosóra. Titkos hálót értem szötte/S hogyha leborulok előtte,/Bűneim elfelejti.

Vagyok tékozló és eretnek,/De ott engem szeretnek./Engem az én falum vár.” - olvashatjuk a Haza megyek a falumba című

fotó: Kolbert Tünde

versében.

„A Szilágy-szívnek ama csücskén élek, ahonnan csak egy köhintés a majtényi síkság...” olvastam utólag Ady szavait. Utólag, mondom, mert mi ettől függetlenül vettük utunkat pont a majtényi síkságon felállított emlékműhöz, mely a Domahida – Kismajtény közötti vasútállomás mögött áll. A szerény obeliszk arra emlékeztet, hogy 1711 április 29-én itt tették le a fegyvert és 149 zászlót szúrtak le a földbe a labancok előtt a lerongyolódott, minden tekintetben kimerült kurucok, ezzel véget vetve a „Cum Deo Pro Patria et Libertate” jelszó alatt nyolc évig tartó harcnak(1703-1711). Ahogyan a nóta is mondja: „Nagy majtényi síkon letörtött a zászló/Rászállt tolláskodni egy fekete holló./Tépi sötét szárnyát, hullatja könnyeit/szegény kurucoknak rongyos dolmányára, kopott dolmányára.” A Szatmárinak nevezett béke aláírására Nagykárolyban, „a Ráday házban került sor Károlyi Sándor, a kuruc haderő főparancsnoka és Pálffy János horvát bán, a Habsburg-uralkodó magyarországi haderejének főparancsnoka között, Miközben Károlyi Sándor a békefeltételekről tárgyalta, II. Rákóczi Ferenc fejedelem az oroszok cárijától próbált segítséget kérni. Utólag, mikor a békekötés eredetijét kézhez kapta, emlékirataiban így ír:

“Sohasem tulajdonítam ezen eseményt a nemzet könnyelműségének, hűtelenségének, avagy végre személyemtől való elfordulásának: mert hiszen, hogy hozzám ragaszkodott, annak folyvást a legmegindítóbb jeleit adta.” Egy szeles, borús szeptemberi napon, 310 évvel később megilletődve énekeltük el a kuruc nótát, és hajtottunk fejet azok emléke előtt, akik a hazáért és a szabadságért harcoltak.

Kolbert Tünde

IDÉN SEM MARADT EL A KÖNYVVÁSÁRLÁS

Több tucatnyi magyar és román kiadvánnyal bővült idén is a borszéki könyvtár állománya. A városi önkormányzat ezúttal több mint 9 ezer lejt fordított vásárlásra.

Mint azt Csibi Ingrid, a „Kamenitzky Antal” Városi Könyvtár munkatársa elmondta, a vásárlási lista összeállításakor az elmúlt időszakban tapasztalt olvasási preferenciákat vették figyelembe. Mint kiderült, a beszerzett kiadványok palettája igen széles, hiszen a gyermekirodalom, szerelmes könyvek, thriller, szépirodalmi művek egyaránt érkeztek az intézményhez.

A rendelkezésre álló pénzkeretből 159 magyar és 107 román kiadványt vásároltak,

a könyveket már leltárba vették és az olvasók rendelkezésére állnak. A tavaly is több mint 200 új könyv került a polcokra, ebből 80 magyar és 128 román nyelvű kötet volt.

Az intézmény munkatársa elmondta, az elmúlt években sokat fejlődött a könyvtár, köszönhetően az állomány folyamatos bővítésének is. Amióta rendszeresen a könyvvásárlások, az olvasótábor is jelentősen meggyarapodott. Jelenleg több mint 400 bérletes olvasó van.

A borszéki városi könyvtár állománya több mint 60 ezer kötetet számlál és folyamatosan bővül.

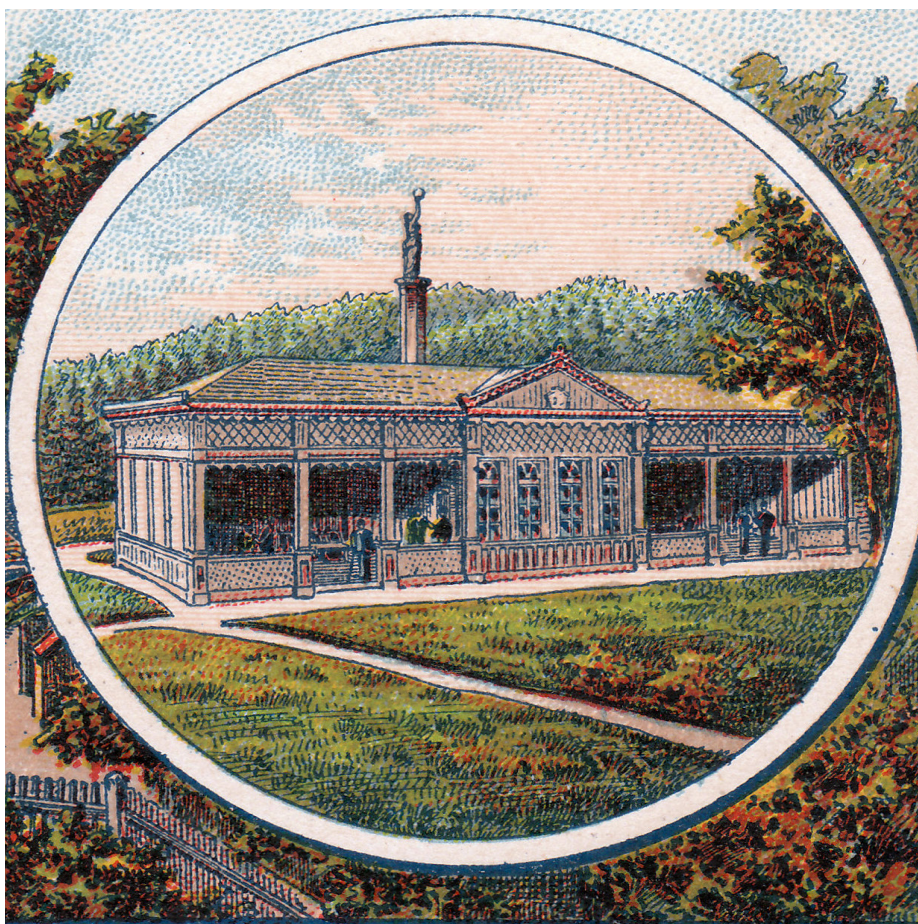
Rédai Botond

fotó: statiumeaborsce.ro

MESÉLŐ MÚLT

Szárhegyi gróf László László tartományi kancellár hathatós törekedése révén (1840. júliusában 15 napi borszéki tartózkodása alatt sokat tett az itteni vendégek kényelme érdekében) magával hozott egy líceumi professzort és orvostanárt, Szilágyi Miklóst, aki egy eddig nem ismert borvízforrást fedezett fel, és nyitott meg. Amint a Sáros nevet viselő fürdőt kényelmes állapotba helyezte (egy új csapó és esőző zuhanyt alakított), tágasabb utat nyitott a vendégeknek, hogy különböző betegségekben használható gyógymódkban részesülhessenek. „A most kinyitott forrás jótékony hatását élvezhették azok, akik kipróbálták, és új örömet keltett a vendégek szívében. S hogy annak feltalálója a késő maradék által is tisztelve legyen, egyhangúan meghatározott, miként az a tisztelt gróf kancellár úr keresztnévéről László kútjának neveztessék el. Délután vala annak innepélyes felszentelése, a tisztelt gróf úr ugyanis szerényen engedve a közökhajásnak, egyszersmind e napnak emlékét méltánylandó, egy több mint 60 személyekre terített asztal által (hova minden itteni honi és idegen vendégek meghíva valának) édesíté az innep kellemét. A vígságban csakhamar egybeolvadt vendégek jókedve megfűszerezé ezen estét, amikor is a 11. számú székhely huszárezred alezredese, Podivinczky úr felfogva a közörm szellemét ékes beszédű pohár köszönésekkel tisztelkedett; ezeket követé a jószívű gazdának a tisztelt kancellár úrnak üdvözlete, ki szívének e közörmben lett kiömlését minden vendégeire hasonló pohárköszönés által árasztá ki, s mind ezek többszörös éljen kiáltásokban viszonzottak. Az ünnep fényét nevelé a tisztelt gróf úr által vendégei tiszteletire felállított díszes kivilágítás, mely az újonnan kinyitott kút felett, szembe a számos lámpákkal világított asztallal, üdvözlő feliratokat mutatott. Végte, mind ezeknek bájos éldeletet adának a szüntelenül tartó mozsár durrogások, és az itten mulató gyermekszentmiklósi hangász kar zenéje, s hogy ez ünnepnek, az egyébiránt itten gyakran változó időre nézve, mintegy a természet maga is kedvezni látott, megtetszett onnan, hogy a délelőtt e völgy felett bolyongó fellegek a szembe lévő hegyek csúcsai felébe húzódva, a taraczkok lobbanásait csak messziről cikázó villámlásokban visszánozták. Örömkéjben oszlott el a társaság esti 9 óra után, de mivel minden földi öröm a fájdalommal határos, itt is megigazult ez; mai napon ugyanis a for-

Ó-sárosfürdő.

rón tisztelt gróf kancellár úr, hivatali fényes körébe visszasietendő, elhagyá őt tisztelő vendégeit, kik is hálájoknak még éber érzését tanúsítandó, a tisztelt alezredes úr vezérlete alatt búcsú tiszteletüket, következendőkben fejezik ki: Méltóságos Gróf Kancellár Úr! Csak most ülök azon boldogító napnak öröm ünnepét, midőn szerencsénk vala Méltóságodnak ezen egészségszó forráshelyére beléptét örömrészéstől meglepetve üdvözeln; csak néhány napok folyának le azóta, hogy szerencsénk vagyon Méltóságod reánk árasztott jótevőségének malasztáiban részesülni. Légyen Méltóságod meggyőződve afelől, hogy valamint kimondhatatlan kéjérzet éleszté mindnyájunk dagadozó kebelét akkor, midőn Méltóságod nagyérdemű személyének szerencsétetésével fürdői társaságunknak körét Édenre varázsolta. Székhely Nemzetünk érdekeinek gyarapítására fordítani szokott törekedéseinek nagy célját, az eddigiekhez hasonló nemes tettekben valósíthassa, s ha széles munkálkodásának pályakörében, mi, kik

jelenleg Méltóságodnak tisztelkedni kívánunk, feledve nem leszünk, ezen boldogító hiedelem elég gazdagító jutalomáradását fogja reánk nézve megnyitni.” Melyre a gróf úr azon való tiszta örömet, ha valamit az itten megjelenni szokott vendégek kényelmére, és a szenvedő emberiség javára tehetett, kijelenté, egyszersmind kedves nemzetének tehető mindégi kész szolgálatát tiszta kebelével ígérni kegyes vala. – Ezek után minden itt lévő jó kívánatai által kísértetve, hivatali helyére Kolozsvárra visszautazott. Nem elhallgatható ez úttal annak is megemlézése, hogy a sokszor tisztelt gróf úr által intézetbe vétetett, miszerint tisztelt orvos tanár Szilágyi Miklós úr közbejövételével a jövő nyarára, egy légsavany-szén (gas acidum carbonicum) által eszközözlendő izzasztó, mint szintén egy sárfürdők fognak létre hozatni, melyek által még számos vendégek ide varázslása nem alaptalanul remélhető.”

Közreadja: Pethő Csongor / Nemzeti Társalkodó, 10. szám, Kolozsvár, 1840. szept. 4.

ÚJABB KORLÁTOZÓ INTÉZKEDÉSEK LÉPTEK ÉRVÉNYBE OKTÓBER 25-TŐL

Az Országos Vészhelyzeti Bizottság (CNSU) elfogadta a járványhelyzet súlyosbodása miatt hozott korlátozó intézkedéseket.

A CNSU döntését a kormány határozatba foglalta, az új szabályok október 25-én, hétfőn léptek hatályba.

Mindenhol kötelezővé válik a maszkviselés, betiltják a magánrendezvények szervezését, zöldigazolvánnyal kötik a plázák, éttermek, hotelek látogatását, éjszakai kijárási tilalmat vezetnek be minden településen – fertőzési rátától függetlenül –, de a koronavírus ellen beoltott és a betegségen legtöbb 180 napja átesett személyek éjjel is elhagyhatják lakhelyüket.

Összefoglaljuk a legfontosabb szabályokat:

- 30 napra éjszakai kijárási tilalmat rendelnek el az egész országban, a fertőzési rátától függetlenül este 10 és hajnali 5 óra között. A kijárási tilalom nem vonatkozik azokra, akik: legalább tíz napja megkapták a koronavírus elleni oltásuk második dózisát is, átestek a fertőzésen (legalább 15 napja és legfeljebb 180 napja lett pozitív a koronavírus-tesztjük) igazolni tudják, hogy nyomós okkal hagyják el a lakhelyüket (munkaügyben, sürgős orvosi ellátás miatt, átutazóban vannak, oltakozni mennek, gyermeküket kísérik, idős, beteg, sérült hozzátartozóiknak segítenek vagy egy családtag halála miatt intézkednek)

- Csak a koronavírus elleni oltottságot, il-

letve a fertőzésen való átesést bizonyító zöldigazolvánnyal lehet belépni:

- rendezvényekre kereskedelmi központokba (mallok, plázák) szállodákba vendéglőkbe, kávézókba

Kivételt képeznek a 12 éves vagy 12 éven aluli gyerekek, ha zöldigazolvánnyal rendelkező felnőtt kíséri őket.

- A koronavírus elleni oltottság, illetve a fertőzésen való átesés igazolása mellett negatív koronavírus-teszttel is be lehet lépni: helyi és országos közintézmények székhelyeire

Kivételt képeznek:

- a közintézmények alkalmazottai, abban az esetben, ha a munkaközösség kevesebb mint 50 fő

- sürgősség esetén, mint például a születési vagy halotti bizonyítvány kibocsátása, korlátozás nélkül fogadják a kérelmező ügyfeleket, de csak online vagy kültéri ügyintézés keretében

- a 12 éves vagy 12 éven aluli gyerekek, ha zöldigazolvánnyal rendelkező felnőtt kíséri őket

- Korlátozás nélkül be lehet lépni:

- templomokba, vallási rendezvényekre az olyan élelmiszerboltokba, amelyek nem kereskedelmi központokban, mallokban vannak

- vásárokból

- 30 napra országos szinten korlátozzák az üzletek, éttermek, mallok, fitnesztermek, mozik és előadótermek működését, így azok

este 9 és hajnali 5 óra között zárva tartanak

- Kötelezővé válik az orrot és a száját eltakaró védőmaszk viselése minden zárt és nyílt közterületen, a munkahelyen és a tömegközlekedési eszközökön

- Az oktatási minisztérium felhatalmazást kap a kényszervakáció elrendelésére az október 25. és november 5. közötti periódusra, valamint a 2021-2022-es tanév szerkezet módosítására. A jelzett periódusban a magániskolák tanulói is otthon maradnak és az after-school-ok sem működhetnek.

- Az oktatási minisztérium ugyanakkor javasolhatja a felsőoktatási intézményeknek, hogy online oktatásra térjenek át az október 25. és november 5. közötti periódusban

- Felfüggesztik a bárók, klubok és szórakozóhelyek működését és 30 napra betiltják a magánrendezvények (pl. esküvők, keresztelők, ünnepségek), képzések, workshop-ok, konferenciák szervezését

- Egy hónapig csak nézők nélkül lehet sportrendezvényeket tartani

- A vendéglátóipari egységek, azaz a vendéglők és kávézók beltéri és teraszai csak kapacitásuk 50 százalékáig fogadhatnak klienseket hajnali 5 és este 9 óra között

- Tüntetések legfeljebb 100 személy részvételével lehet tartani a következő egy hónapban, csak az oltottak vagy a betegségen átesettek demonstrálhatnak

- Az alkalmazottak legalább 50 százalékanak távmunkában kell dolgoznia

Rédai Botond

**SZELEKTÍV
HULLADÉKGYŰJTÉS
KAPURÓL KAPURA:**
2021. november 15. hétfő.

ANYAKÖNYVI HÍREK

Elhalálozás

Varadi Iosif	1960.09.04-2021.10.16
Elhart Olga	1952.03.19-2021.10.25
Eigel Erzsébet	1942.09.22-2021.10.23
Eigel Ileana	1932.08.08-2021.10.14
Birman Gheorghe	1949.12.01-2021.10.07
Molnar Bela	1968.01.03-2021.09.26
Kulcsár Vilmos	1959.07.08-2021.09.29

SAKK VODA COSTELLE

A szeptemberi számban megjelent feladvány megoldása:

1Vh7+!!-Hxh7
2Hg6+-Kg8
3Fd5#

Megoldás: Vodă Costel

Új feladvány!

A mellékelt ábrán egy sakk diagrammát mutatunk be. A sakk kedvelőit arra kérjük, hogy oldják meg a feladatot, majd a megoldást küldjék el a borsec@gmail.com e-mail címre. A megoldást a következő számban közöljük.

A fehér lép, matt 5 lépésből.

BORSZÉKI POLGÁRMESTERI HIVATAL

Str. Carpați, nr. 6/A

ISSN 1224 - 1709

Felelős szerkesztő: Moga Renáta

Szerkesztőség: Ballai Erzsébet, Farkas Aladár, Fazakas Emese, Fazakas Mihály Emese, Ferency József, Kolbert Tünde, Kovács Júlia, Márton József, Pethő Csongor, Rédai Botond

Számítógépes szerkesztés: Moga Attila

Nyomda: F&F INTERNATIONAL - Gyergyószentmiklós